



Številka: 35413-2/2022-2550-122

Ljubljana, 21. 12. 2023

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Soglasje Vlade Republike Slovenije k Poslovnemu načrtu ARAO - Agencije za radioaktivne odpadke za leti 2024-2025 – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17), 21. člena Zakon o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98 – ZZLPPO, 127/06 – ZJZP, 38/10 – ZUKN in 57/11 – ORZGJS40) ter 17. člena Odloka o ustanovitvi javnega gospodarskega zavoda ARAO - Agencija za radioaktivne odpadke (Uradni list RS, št. 8/22) je Vlada Republike Slovenije na svoji _____ redni seji dne _____ sprejela

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je dala soglasje k Poslovnemu načrtu ARAO - Agencije za radioaktivne odpadke za leti 2024-2025, ki ga je sprejel upravni odbor ARAO na svoji 43. korespondenčni seji dne 16. 11. 2023.

Barbara KOLENKO HELBL
GENERALNA SEKRETARKA

Priloga:

- Poslovni načrt ARAO - Agencije za radioaktivne odpadke za leti 2024-2025,
- Zapisnik 43.korespondenčne seje UO ARAO z dne 16. 11. 2023.

Prejemniki sklepa:

- Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo,
- Ministrstvo za finance,
- Ministrstvo za naravne vire in prostor
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Sklad NEK, Cesta 4. julija 42, 8270 Krško,
- ARAO - Agencija za radioaktivne odpadke.

<p>2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:</p>
<p>/</p>
<p>3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:</p>
<ul style="list-style-type: none"> – mag. Bojan KUMER, minister za okolje, podnebje in energijo; – mag. Tina Seršen, državna sekretarka, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo; – Uroš Vajgl, državni sekretar, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo; – mag. Tanja Bolte, generalna direktorja Direktorata za okolje Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo; – dr. Marija Markeš, sekretarka, Direktorat za okolje, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo.
<p>3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:</p>
<ul style="list-style-type: none"> – ARAO - Agencija za radioaktivne odpadke
<p>4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:</p>
<p>5. Kratak povzetek gradiva:</p> <p>ARAO kot izvajalec obvezne državne gospodarske javne službe za ravnanje z radioaktivnimi odpadki (v nadaljnjem besedilu: <i>javna služba</i>) vsako leto, na podlagi prvega in tretjega odstavka 19. člena Uredbe o načinu in pogojih izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe za ravnanje z radioaktivnimi odpadki (Uradni list RS, št. 8/22, nadaljnjem besedilu: Uredba) in 9. člena Odloka o ustanovitvi javnega gospodarskega zavoda ARAO – Agencija za radioaktivne odpadke (Uradni list RS, št. 08/22, v nadaljnjem besedilu: Odlok) pripravi dvoletni poslovni načrt.</p> <p>Poslovni načrt ARAO - Agencije za radioaktivne odpadke za leti 2024-2025 je pripravljen skladno z zahtevo 9. člena Odloka in na podlagi Dolgoročnega programa dela ARAO za obdobje 2023—2027 na katerega je Vlada Republike Slovenije dala soglasje 15. 12. 2023 (sklep št. 47601-16/2022/3 z dne 15. 12. 2023).</p> <p>S Poslovnim načrtom za obdobje 2024 - 2025 so načrtovane dejavnosti in storitve javne službe ter druge strokovno tehnične in razvojne dejavnosti, ki jih bo ARAO izvajal v okviru nalog, ki mu jih določajo Zakon o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (Uradni list RS, št. 76/17, 26/19 in 172/21), Uredba, pooblastila države in naloge v Dolgoročnem programu dela ARAO za obdobje 2023—2027.</p> <p>Poslovanje ARAO je financirano iz proračuna RS in z namenskimi prihodki, ki jih mora Javni sklad Republike Slovenije za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz Nuklearne elektrarne Krško (v nadaljnjem besedilu: Sklad NEK), v skladu s tretjim odstavkom 8. člena Zakon o Javnem skladu Republike Slovenije za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz Nuklearne elektrarne Krško (ZSFR-1) (Uradni list RS, št. 130/2022) vplačati v proračun države in se uporabijo za namene, določene v tem zakonu. Vložek države in Sklada NEK v investicijo državne infrastrukture za odlaganje nizko in srednje radioaktivnih odpadkov (NSRAO) je sorazmeren predvideni prostornini NSRAO, ki izvira iz NEK in predvideni prostornini institucionalnih RAO, ki bodo odloženi v odlagališču NSRAO. Financiranje dejavnosti javne službe za ravnanje z RAO, ki niso odpadki iz jedrskih objektov za proizvodnjo energije, t. i. institucionalnih RAO (v nadaljnjem besedilu: <i>IRAO</i>), se zagotavlja iz proračuna RS ter v manjši meri tudi s plačili imetnikov ali povzročiteljev IRAO po veljavnem ceniku ob predaji IRAO izvajalcu javne službe. Dejavnosti, povezane s pripravo na odlaganje in odlaganjem RAO in IG iz NEK, so financirane izključno iz namenske postavke v proračunu, kamor Sklad NEK vplačuje potrebna sredstva.</p>
<p>6. Presoja posledic za:</p>

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

ARAO – Agencija za radioaktivne odpadke kot izvajalec obvezne državne gospodarske javne službe za ravnanje z radioaktivnimi odpadki je pripravil Poslovni in finančni načrt za leti 2024 in 2025. Vir financiranja za izvajanja nalog JGS ARAO načrtuje iz sredstev državnega proračuna, iz namenskega prihodka državnega proračuna, v katerem se sredstva zagotavljajo z vplačili iz Sklada NEK na podlagi 8. člena ZSFR-1 in sredstev, ki se pridobijo od imetnikov ali povzročiteljev radioaktivnih odpadkov (RAO).

V poslovnem načrtu se za leto 2024 načrtuje poraba sredstev v višini 48.769.198,00 evrov skupaj z DDV, od tega za:

- a) za izgradnjo odlagališča in odlaganje nizko in srednje radioaktivnih odpadkov (odlaganje NSRAO) je načrtovanih 46.486.141,00 evrov, od tega 5.100.000 evrov iz proračuna in 41.386.141,00 evro iz prihodkov namenske postavke proračuna (Sklad NEK);
- b) ravnanja z institucionalnimi radioaktivnimi odpadki (IRAO) je načrtovanih 1.078.328,29 evrov, iz proračuna in 50.000 evrov od imetnikov ali povzročiteljev;
- c) dolgoročni nadzor in vzdrževanje zaprtih odlagališč na območju Rudnika Žirovski vrh (RŽV) je načrtovanih 407.246,66 evro iz proračuna;
- d) dolgoročno načrtovanje ravnanja z RAO in izrabljenim gorivom (IG) je načrtovanih 626.035,05 evrov, od tega 94.425,05 evrov iz proračuna in 529.610,00 evrov iz prihodkov namenske postavke proračuna (Sklada NEK) in 2.000,00 evrov iz EU sredstev;
- e) za pokrivanje investicijskih izdatkov v osnovna sredstva države se načrtuje 121.447,00 euro iz proračuna.

Sredstva so zagotovljena v sprejetem finančnem načrtu Ministrstva za okolje, podnebje in energijo za leto 2024 na proračunski postavki 231755 Agencija za radioaktivne odpadke, in sicer na ukrepu 2430-17-0014 »Agencija za radioaktivne odpadke« v višini 1.580.000 EUR, na projektu 2111-11-0075 »Projekt odlagališče NSRAO« v višini 5.100.000 evrov, za investicije v osnovna sredstva pa se bodo sredstva črpala iz projekta 2430-21-3350 »Načrt vlaganj ARAO v osnovna sredstva Republike Slovenije za obdobje 2023-2027« v višini 121.447,00 euro. Sredstva iz prihodkov namenske proračunske postavke 231106 Sredstva za izgradnjo NSRAO se bodo črpale za projekt 2111-11-0075 »Projekt odlagališče NSRAO« v višini 41.915.751 evrov, od tega za »Dolgoročno načrtovanje ravnanja z RAO in izrabljenim gorivom« v višini 529.610,00 evrov

Za namensko postavko proračuna PP231106 Sredstva za izgradnjo NSRAO je bila za leto 2023 načrtovana poraba (v skladu s sprejetim PN ARAO 23–24) 21.253.695 EUR. Zaradi zamude pri pravnomočnosti gradbenega dovoljenja za gradnjo odlagališča NSRAO se je investicija zavlekla. Ocenjeni ostanek sredstev je 16.702.878,84 EUR. Ocenjeno je, da naj bi Sklad NEK na namensko postavko državnega proračuna za leto 2024 predvidoma vplačal 25.212.872,16 EUR.

V poslovnem načrtu se za leto 2025 načrtuje poraba sredstev v višini 55.392.342,00 evrov skupaj z DDV, od tega za:

- a) za izgradnjo odlagališča in odlaganje nizko in srednje radioaktivnih odpadkov (odlaganje NSRAO) je načrtovanih 53.200.609,00 evrov, od tega 5.100.000 evrov iz proračuna in 48.100.609,00 evrov iz prihodkov namenske postavke proračuna (Sklada NEK); 48.608.892
- b) ravnanja z institucionalnimi radioaktivnimi odpadki (IRAO) je načrtovanih 1.108.327,20 evrov, iz proračuna in 50.000 evrov od imetnikov ali povzročiteljev;
- c) dolgoročni nadzor in vzdrževanje zaprtih odlagališč na območju Rudnika Žirovski vrh (RŽV) je načrtovanih 381.847,59 evro iz proračuna;
- d) dolgoročno načrtovanje ravnanja z RAO in izrabljenim gorivom (IG) je načrtovanih 604.108,21 evrov, od tega 89.825,21 evrov iz proračuna, 508.283,00 evrov iz prihodkov namenske postavke proračuna (Sklada NEK) in 6.000 evrov iz EU sredstev.
- e) za pokrivanje investicijskih izdatkov v osnovna sredstva države se načrtuje 47.450,00 euro iz proračuna.

Sredstva so zagotovljena v sprejetem finančnem načrtu Ministrstva za okolje, podnebje in energijo za leto 2025 na proračunski postavki 231755, in sicer na ukrepu 2430-17-0014 »Agencija za radioaktivne odpadke« v višini 1.580.000 EUR in projekt 2111-11-0075 »Projekt odlagališče NSRAO« v višini 5.100.000 evrov. Za investicije pa se bodo sredstva črpala na proračunski postavki 231755 iz projekta 2430-21-3350 »Načrt vlaganj ARAO v osnovna sredstva Republike Slovenije za obdobje 2023-2027« v višini 47.450,00 euro. Sredstva iz prihodkov namenske proračunske postavke 231106 se bodo črpale za projekt 2111-11-0075 »Projekt odlagališče NSRAO« v višini 48.608.892,00 od tega za »Dolgoročno načrtovanje ravnanja z RAO in izrabljenim gorivom« v višini 508.283,00 eurov.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna	-	-	-	-
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov	-	-	-	-
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna	-	-	-	-
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov	-	-	-	-
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva	-	-	-	-

II. Finančne posledice za državni proračun

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za leto 2024	Znesek za leto 2025

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo	2430-17-0014	231755 Agencija za radioaktivne odpadke	1.580.000	1.580.000
Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo	2111-11-0075	231755 Agencija za radioaktivne odpadke	5.100.000	5.100.000
Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo	2111-11-0075	231106 Sredstva za izgradnjo NSRAO	41.915.751	48.608.892
Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo	2430-21-3350	231755 Agencija za radioaktivne odpadke	121.447,00	47.450
SKUPAJ			48.717.198	55.336.342
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu /				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo: /				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna: /				
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: (Samo če izberete NE pod točko 6.a.) Kratka obrazložitev: /				
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin: NE				
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: – pristojnosti občin, – delovanje občin, – financiranje občin.				
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: NE – Skupnosti občin Slovenije SOS: - – Združenju občin Slovenije ZOS: - – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: - Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:- Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani: /				
9. Predstavitev sodelovanja javnosti: NE				

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE
Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.	
<p>Če je odgovor DA, navedite datum objave:</p> <p>V razpravo so bili vključeni: /</p> <p>Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev: /</p> <p>Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje: /</p>	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	-
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE
mag. Bojan KUMER minister	

Predlog sklepa

Na podlagi 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17), 21. člena Zakona o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98 – ZZLPPO, 127/06 – ZJZP, 38/10 – ZUKN in 57/11 – ORZGJS40) ter 17. člena Odloka o ustanovitvi javnega gospodarskega zavoda ARAO - Agencija za radioaktivne odpadke (Uradni list RS, št. 8/22) je Vlada Republike Slovenije na svoji _____ redni seji dne _____ sprejela

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je dala soglasje k Poslovnemu načrtu ARAO - Agencije za radioaktivne odpadke za leti 2024-2025, ki ga je sprejel upravni odbor ARAO na svoji 43. korespondenčni seji dne 16. 11. 2023.

Barbara KOLENKO HELBL
GENERALNA SEKRETARKA

Priloga:

- Poslovni načrt ARAO - Agencije za radioaktivne odpadke za leti 2024-2025,
- Zapisnik 43.korespondenčne seje UO ARAO z dne 16. 11. 2023

Prejemniki sklepa:

- Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo,
- Ministrstvo za finance,
- Ministrstvo za naravne vire in prostor
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Sklad NEK, Cesta 4. julija 42, 8270 Krško,
- ARAO - Agencija za radioaktivne odpadke.

OBRAZLOŽITEV:

Upravni odbor ARAO – Agencije za radioaktivne odpadke je na svoji 43. korespondenčni seji, dne 16. 11. 2023, sprejel Poslovni načrt ARAO - Agencije za radioaktivne odpadke za leti 2024-2025 .

Poslovni načrt ARAO - Agencije za radioaktivne odpadke za leti 2024-2025 (v nadaljevanju: PN 24-25) je pripravljen skladno z zahtevami 9. člena Odloka o ustanovitvi javnega gospodarskega zavoda ARAO – Agencija za radioaktivne odpadke (Uradni list RS, št. 8/22, v nadaljnjem besedilu: Odlok) in na podlagi Dolgoročnega programa dela ARAO za obdobje 2023—2027. S PN 24-25 so načrtovane dejavnosti in storitve javne službe ter druge strokovno tehnične in razvojne dejavnosti, ki jih bo ARAO izvajal v okviru nalog, ki mu jih določajo Zakon o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (Uradni list RS, št. 76/17, 26/19 in 172/21), Uredba o načinu in pogojih izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe za ravnanje z radioaktivnimi odpadki (Uradni list RS, št. 8/22, v nadaljnjem besedilu: Uredba) in pooblastila države. Pri pripravi PN 24-25 je ARAO upošteval strateške usmeritve, podane v:

- Resoluciji o nacionalnem programu ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom za obdobje 2023—2032 (ReNPRRO23-32), (Uradni list RS, št. 14/23);
- Investicijski program za odlagališče NSRAO, Vrbina, Krško (revizija E, IBE d. d., 2021) potrjen s Sklepom ministra za infrastrukturo št. 360-182/2020/35 z dne 2. 8. 2021;
- reviziji F investicijskega programa za odlagališče NSRAO, Vrbina, Krško (v potrjevanju);
- 3. reviziji Programa razgradnje NEK (3rd Revision of the NPP Krško Decommissioning Program, NIS Ingenieurgesellschaft mbH, Document No.: 4520 / CA / F 010640 5/07, June 2019) ;
- 3. reviziji Programa odlaganja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz NEK (Third Revision of the Krško NPP Radioactive Waste and Spent Fuel Disposal Program, ARAO – Agency for Radwaste Management, Ljubljana and Fund for financing the decommissioning of the Krško NPP, Zagreb, version 1.3, September 2019
- odločitvah Meddržavne komisije za spremljanje izvajanja sporazuma med vladama Republike Hrvaške in Republike Slovenije o urejanju statusa in drugih pravnih razmerij, povezanih z naložbami, uporabo in razgradnjo jedrske elektrarne Krško in njenega koordinacijskega odbora ter ostalih strokovnih podlagah za četrto revizijo Programa razgradnje NEK in četrto revizijo Programa odlaganja RAO in IG iz NEK, ki so nastale do priprave tega PN 24-25.

ARAO bo v okviru javne službe v obdobju 2024-2025 izvajal naslednje naloge iz 5. člena Uredbe:

- izgradnja odlagališča za vse nizko in srednje radioaktivne odpadke (NSRAO), za katere je dolžna poskrbeti Republika Slovenija (NSRAO iz jedrskih objektov za proizvodnjo električne energije in institucionalni NSRAO),
- ravnanje z radioaktivnimi odpadki (RAO), ki ne nastajajo v jedrskih objektih za proizvodnjo električne energije (institucionalni radioaktivni odpadki - IRAO),
- upravljanje, dolgoročni nadzor in vzdrževanje zaprtih odlagališč rudarske in hidrometalurške jalovine, ki nastane pri pridobivanju in izkoriščanju jedrskih mineralnih surovin (zaprta odlagališča na območju nekdanjega rudnika urana Žirovski Vrh – RŽV),
- dolgoročno načrtovanje ravnanja z RAO in izrabljenim gorivom (IG) v Republiki Sloveniji (skrb za razvoj stroke na področju ravnanja z RAO in IG in prenos znanja iz mednarodnega okolja, druge strokovno-tehnične naloge na podlagi odločitev Vlade RS).

Izvajanje ostalih nalog, navedenih v 5. členu Uredbe, v obdobju 2024 – 2025 ne bo potrebno.

Osnovna vira financiranja dejavnosti ARAO sta zagotovljena v okviru (2570) Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo - integralni proračun (ukrep 2430-17-0014 – Agencija za radioaktivne odpadke, projekt 2430-21-3350 – Načrt vlaganj ARAO v osnovna sredstva 2023-2027 in projekt 2111-11-0075 – Projekt odlagališče NSRAO) ter projekt 2111-11-0075 - namenski prihodki državnega proračuna, v katerem se sredstva zagotavljajo iz Javnega sklada Republike Slovenije za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz Nuklearne elektrarne Krško na podlagi Zakona o Javnem skladu Republike Slovenije za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz Nuklearne elektrarne Krško (Uradni list 130/22).

Za vsako od naštetih dejavnosti so v PN 24-25 opredeljeni namen, obseg, način izvedbe in pričakovani rezultati s kazalniki.

Izgradnja odlagališča za NSRAO

V letih 2024 in 2025 bo ARAO na področju nalog javne službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki (RAO) zagotavljal izgradnjo odlagališča NSRAO in začetne dejavnosti priprave NSRAO iz Nuklearne elektrarne Krško (NEK) za odlaganje. Izgradnja odlagališča NSRAO je ključna naloga javne službe na področju ravnanja z RAO, ki nastajajo pri proizvodnji električne energije v NEK in institucionalnih RAO (IRAO), ki v RS nastajajo pri uporabi virov sevanja v industriji, medicini in raziskovalnih dejavnostih. Odlagališče NSRAO je načrtovano za polovico NSRAO iz NEK in vse IRAO. Zgrajen bo en odlagalni silos, tehnološki in drugi objekti ter pripadajoča infrastruktura.

Gradnjo odlagališča NSRAO vodi ARAO v imenu in za račun investitorja, ki je Vlada RS. ARAO bo kot predstavnik investitorja (naročnika) izvajal načrtovanje, naročanje, spremljanje in kontrolo storitev ter neodvisni nadzor naročnika v fazi gradnje (super nadzor).

V letu 2024 je načrtovano nadaljevanje izgradnje infrastrukturnega dela odlagališča, ko bodo dokončno izvedena vsa pripravljala dela z gradbiščno infrastrukturo (vodovod, plinovod, kanalizacijski sistemi, razsvetljava, ...), električnimi priključki, transformatorsko postajo in ostalim ter postavljena ograja kontroliranega območja gradbišča in vzpostavljen sistem tehničnega in fizičnega varovanja za odlagalni del odlagališča. Odlagališče NSRAO je jedrski objekt in mora biti kot tak tehnično in fizično varovan že v času gradnje in nato vse do zaprtja. Varovanje bo vzpostavljeno v začetku leta 2024 in se bo izvajalo ves čas gradnje.

Za izgradnjo odlagalnega dela odlagališča kot jedrskega objekta je predvidena izgradnja enega odlagalnega silosa, tehnološkega, servisno upravnega objekta ter pripadajoče infrastrukture. Pričetek del je predviden v letu 2024 in bo predvidoma trajal vključno do leta 2026.

V letih 2024 in 2025 so za odlagalni del odlagališča načrtovane naslednje aktivnosti:

Odlagalni objekt:

- pripravljala dela - vzpostavitev gradbišča,
- široki izkop za izvedbo platoja diafragme,
- ureditev platoja (izvedba primarne obloge oz. diafragme), gradbiščni provizoriji, silosi, izkopne garniture),
- vkopana stena, izgradnja primarne obloge silosa
- izkop za izvedbo silosa in ureditve za izgradnjo silosa,
- izdelava sekundarne obloge silosa,
- izvajanje monitoringa okolja,
- izdelava poskusnih odlagalnih zabojnikov.

Ostali objekti:

- pripravljala dela,
- zemeljska dela,
- temeljenje zemeljskih tal (jet grouting)
- gradnja tehnološkega in servisno upravnega objekta.

Napoved aktivnosti je narejena na podlagi trenutnega terminskega plana in se bo lahko zaradi dinamike projekta odlagališča NSRAO tudi spremenila.

V okviru predvidenih sredstev so v 2024 in 2025 načrtovane tudi morebitne odškodnine ali vložki v lokalno infrastrukturo, ki bi izhajali iz aktivnosti gradnje in obratovanja odlagališča NSRAO. V tem obdobju so manjši stroški načrtovani za spremljanje gradnje odlagališča, spremljanje in pridobivanje novih podatkov o lastnostih širšega območja lokacije odlagališča ter pridobivanje in hranjenje geoloških vzorcev zemljine ter fotodokumentacije za arhiv.

Izvajal se bo inženiring odlagališča, zunanji in projektantski nadzor gradnje in varstvo in zdravje pri delu. Pripravilo se bo poročila o izvedbi investicije.

V letu 2024 in 2025 se bo nadaljevalo s pripravo nove revizije varnostnih analiz in meril sprejemljivosti za odlaganje, ki bosta dokončana ob izgradnji odlagališča. V revizijah bodo upoštewane spremembe v času gradnje ter ustrezno upoštevani novi vhodni podatki, ki bodo do tedaj na voljo. Pregledani in dopolnjeni bodo vsi modeli za ocenjevanje jedrske in sevalne varnosti, pripravljeni v prejšnjih fazah projekta. Varnostne analize bodo služile kot vhodni podatek za pripravo Varnostnega poročila za pridobitev soglasja za poskusno obratovanje odlagališča NSRAO.

Skladno s programom monitoringa za odlagališče NSRAO se bo nadaljevalo izvajanje monitoringa, ki je predvideno v okviru začetnega obdobja predobratovalnega monitoringa odlagališča. Na področju monitoringa radioaktivnosti se bo izvajal monitoring zunanjega sevanja, zraka, tal in podtalnice in v okviru monitoringa prenosnih poti hidrogeološki monitoring in monitoring površinskih vod. Načrtovana sta vzorčenje in analiza fizikalno kemijskih lastnosti podzemnih vod na širšem območju lokacije odlagališča NSRAO.

Za 2024 in 2025 so sredstva načrtovana tudi za izdelavo in transport poskusnih odlagalnih in odlagalnih zabojnikov tipa N2d, v katere bodo vstavljeni vsi odpadki pred odlaganjem v odlagališče NSRAO. V 2024 bo potekalo pridobivanje oz. podaljšanje Slovenskega tehničnega soglasja in izdelava poskusnih zabojnikov. Predvidoma bodo prvi odlagalni zabojniki izdelani v letu 2025 in tako pripravljene na polnjenje in odlaganje v času poskusnega obratovanja v letu 2026. V letih 2024 in 2025 je predvideno nadaljevanje raziskav materialov in načrtovanja postopkov za pripravo NSRAO na odlaganje, za polnjenje praznin med odlagalnimi zabojniki ter med zabojniki in steno silosa in morebitne druge raziskave materialov, ki bodo potrebne.

Gradnja odlagališča NSRAO se financira iz dveh virov:

- iz državnega proračuna, v katerem se sredstva zagotovijo prek finančnega načrta ministrstva, pristojnega za odpadke (v nadaljnjem besedilu: sredstva državnega proračuna);
- iz namenskih prihodkov državnega proračuna, v katerem se sredstva zagotavljajo iz Javnega sklada Republike Slovenije za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz Nuklearne elektrarne Krško (v nadaljnjem besedilu: namenski prihodki državnega proračuna) na podlagi Zakona o Javnem skladu Republike Slovenije za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz Nuklearne elektrarne Krško (v nadaljevanju ZSFR-1) (Uradni list 130/22), ki določa, da javni sklad NEK sredstva za izvedbo odlagališča radioaktivnih odpadkov in storitev obvezne državne gospodarske javne službe za ravnanje z RAO v delu, ki se nanaša na predelavo RAO in izrabljenega goriva (IG) pred odlaganjem, priprave na izgradnjo odlagališča, izgradnjo odlagališča, odlaganje RAO in IG, nastalih zaradi obratovanja NEK ter obratovanje odlagališč RAO in IG, vplača v proračun države na namensko postavko. Ta sredstva so namenski prihodek državnega proračuna in se lahko porabijo samo za investicijo in ostale dejavnosti ter storitve kot jih določa ZSFR-1.

Ključ za razdelitev med oba vira financiranja predstavlja ocenjen prostorninski delež slovenskih odpadkov iz NEK in prostorninski delež odpadkov iz ostalih virov, to je radioaktivnih odpadkov, ki niso iz jedrskega objekta za proizvodnjo energije. Prostorninski delež NSRAO iz NEK znaša

90,62 %, prostorninski delež ostalih odpadkov pa znaša 9,38 %. Zaradi čim boljšega približka tem deležem, glede na delitve v preteklih letih, je za leto 2024 predvidena delitev po ključu 11% integralni proračun in 89% namenska postavka proračuna.

Ravnanje z institucionalnimi RAO

Institucionalni RAO so RAO, ki nastajajo pri uporabi virov sevanja v sevalnih dejavnosti v industriji, medicini in raziskavah. ARAO zagotavlja storitve javne službe povzročiteljem in imetniki institucionalnih RAO, za RAO, katerih povzročitelj ali imetnik ni znan ter za RAO, ki nastanejo pri sanaciji posledic izrednih dogodkov z viri sevanja.

V letih 2024 in 2025 bo ARAO nadaljeval z že utečenimi dejavnostmi za varno ravnanje z IRAO, ki obsegajo prevzem IRAO (vključno z svetovanjem imetnikom ali povzročiteljem IRAO in manj zahtevno demontažo RAO), prevoz IRAO, obdelavo in pripravo ustreznih paketov RAO za skladiščenje v Centralnem skladišču radioaktivnih odpadkov (v nadaljevanju: CSRAO), skladiščenje RAO (vključno z zmanjševanjem količine že uskladiščenih RAO), upravljanje in investicijsko vzdrževanje CSRAO. ARAO načrtuje prevzem približno 2,5 m³ IRAO (skupaj z embalažo) v 35 prevzemih na leto.

Stroški ravnanja z IRAO se financirajo iz dveh virov:

- sredstva integralnega proračuna, krijejo vse stroške dela in stroški materiala in storitev javne službe in investicijski izdatki za nabavo in investicijsko vzdrževanje osnovnih sredstev
- sredstva, ki jih imetniki in povzročitelji IRAO plačajo ob predaji odpadkov izvajalcu javne službe.

Dolgoročni nadzor in vzdrževanje zaprtih odlagališč na območju RŽV

ARAO z izvajanjem nalog javne službe na območju zaprtih odlagališč Rudnika Žirovski vrh zagotavlja, da se stanje, ki je bilo doseženo z zapiralnimi deli in okolijsko sanacijo, ohranja tudi v prihodnje. S tem se uresničuje nacionalni strateški cilj ohranjanja sprejemljivega vpliva zaprtega objekta, povezanega z nekdanjo sevalno dejavnostjo, na ljudi in okolje.

ARAO bo v okviru nalog javne službe v letu 2024 in 2025 izvajal vzdrževanje terena, sistemov za odvajanje vode in ograje in monitoring odlagališča Jazbec, kjer je odložena rudarska jalovina, nastala v času obratovanja Rudnika urana Žirovski vrh. Izvajal bo tudi naloge upravljanja tega objekta državne infrastrukture in dodatni nadzor izpustov v iztoku vode, ki prihaja iz zaprte rudniške jame. Monitoring obsega monitoring radioaktivnosti, fizikalno-kemijski monitoring, hidrološki monitoring, geodetski monitoring, monitoring stabilnosti odlagališča. Po potrebi bo potekalo tudi informiranje in komuniciranje z javnostmi v lokalnem okolju. V letu 2024 bo navedene aktivnosti predvidoma izvajal tudi na odlagališči hidrometalurške jalovine Boršt, v kolikor bodo izpolnjeni vsi pogoji za začetek izvajanja javne službe.

Vsi stroški dolgoročnega nadzora in vzdrževanja zaprtih odlagališč se financirajo iz sredstev integralnega proračuna ukrep 2430-17-0014 – Agencija za radioaktivne odpadke.

Dolgoročno načrtovanje ravnanja z RAO in IG

Dejavnosti dolgoročnega načrtovanja ravnanja z RAO in IG zagotavljajo trajnost in razvoj na področju ravnanja z RAO in IG. Deležnikom na področju koristne uporabe jedrskih tehnologij zagotavlja strokovne podlage za zaščito ljudi in okolja pred neželenimi vplivi dejavnosti ravnanja z RAO in IG v prihodnosti, kar je eden od strateških ciljev na področju ravnanja z RAO in IG. Pomemben vidik teh dejavnosti je tudi skrb za vzdrževanje ustrezne kompetentnosti na področju

ravnanja z RAO in IG, poznavanje mednarodne situacije na področju ravnanja z RAO in IG, vključenost v nacionalni in mednarodni okvir dejavnosti ter vzpostavljanje in ohranjanje mednarodnih povezav.

Stroški aktivnosti na področju dolgoročnega načrtovanja ravnanja z RAO in IG se financirajo iz projekta 2111-11-0075 – Projekt odlagališče NSRAO iz sredstev integralnega proračuna in iz namenskih prihodkov proračuna v katerega sredstva vplačuje Sklad NEK v skladu s tretjim odstavkom 8. člena Zakona o Javnem skladu Republike Slovenije za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganje radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz Nuklearne elektrarne Krško (Uradni list RS, št 130/22).

Tehnična in druga strokovna podpora ter administrativna podpora

Dejavnosti tehnične in druge strokovne podpore so stalne in redne dejavnosti, ki pri izvajanju nalog javne službe ravnanja z RAO zagotavljajo izpolnjevanje zahtev predpisov za zagotavljanje varnosti obratovanja jedrskih objektov za ravnanje z RAO in varstvo pred sevanji izpostavljenih delavcev ter splošne populacije. Vključeno je tudi obveščanje javnosti o vidikih jedrske in sevalne varnosti, povezanih z javno službo ravnanja z RAO.

V okviru tehnične in druge strokovne podpore se izvajajo naloge:

- varstva pred sevanji kot to zahteva Pravilnik o obveznostih izvajalca sevalne dejavnosti in imetnika vira ionizirajočih sevanj (Uradni list RS, št. 43/18);
- meritve radioaktivnosti za vrednotenje vplivov sevalnih dejavnosti ARAO na delavce, okolje in prebivalstvo, skladno z zahtevami Varnostnega poročila za CSRAO in za odlagališče Jazbec, in skrb za nabavo in vzdrževanje merilne opreme ter priprava novih in revidiranje obstoječih navodil za delo;
- monitoring za spremljanje izpustov iz objektov, ki jih v okviru nalog javne službe upravlja ARAO;
- obratovalni monitoring CSRAO;
- prevoz nevarnega blaga, varovanje objektov, korporativno komuniciranje, zagotavljanje kakovosti, informatika in informacijska varnost.

Poslovno administrativne dejavnosti izvajajo zaposleni v skupnih službah ARAO. Obsegajo dejavnosti, ki zagotavljajo pogoje za poslovanje vsake organizacije kot so na primer poslovni prostori, pisarniško poslovanje, skrb za kadre, odgovorne osebe za specifična področja, ki jih določajo predpisi (varstvo pred požarom, zdravje in varnost pri delu, varovanje osebnih in tajnih podatkov, pravno in finančno-računovodsko področje, arhiviranje).

Tehnična in druga strokovna podpora ter administrativna podpora se financira iz zgoraj omenjenih virov glede na to za katerega od stroškovnih nosilcev se posamezna podporna dejavnost izvaja in se financirajo iz istega vira oziroma virov kot pripadajoči stroškovni nosilec. Stroški dela se med stroškovne nosilce razdelijo po ocenjeni količini dela za posamezni stroškovni nosilec.

Potrebni kadrovski in finančni viri za realizacijo PN 24-25

ARAO ima v novembru 2023 23 zaposlenih. Ob koncu leta 2023 načrtuje 25 zaposlenih, ob koncu leta 2024 34 zaposlenih in ob koncu leta 2025 37 zaposlenih. Z novimi zaposlitvami se bo povečalo število zaposlenih, ki izvajajo storitve javne službe, medtem ko število zaposlenih v poslovno-administrativnih dejavnosti ostaja nespremenjeno. Tabela 1 prikazuje delež zaposlenih, ki delajo na štirih osnovnih dejavnostih javne službe in v poslovno-administrativni podpori.

Tabela 1: Število zaposlenih na ARAO na področjih dejavnosti javne službe in poslovnih dejavnosti v letih 2024 in 2025.

	1.01.2024	1.01.2025	1.01.2026
KLJUČNE DEJAVNOSTI (stroškovni nosilci)			
Izgradnja odlagališča in odlaganje NSRAO	7	8	8
Ravnanje z IRAO	3	3	3
Dolgoročni nadzor in vzdrževanje zaprtih odlagališč na območju nekdanjega RŽV	1	2	2
Dolgoročno načrtovanje ravnanja z RAO in IG	2	2	3
PODPORNE DEJAVNOSTI			
Tehnična in druga strokovna podpora	7	14	16
Poslovno-administrativne dejavnosti	5	5	5
SKUPAJ ZAPOSLENIH	25	34	37

Sredstva za financiranje dejavnosti ARAO v letih 2024 in 2025 so zagotovljena v proračunu RS v Načrtu razvojnih programov 2023 -2026. Sredstva za izvajanje nalog javne službe so načrtovana za ukrepe in projekte v okviru podprograma Ravnanje z odpadki:

- Projekt (2570) 2111-11-0075 Projekt odlagališče NSRAO,
- Projekt (2570) 2430-21-3350 Načrt vlaganj ARAO v osnovna sredstva 2023-2027,
- Ukrep (2570) 2430-17-0014 Agencija za radioaktivne odpadke.

V tabelah 2 in 3 so prikazana skupna načrtovana sredstva po virih financiranja za vse dejavnosti ARAO, ki jih bo ARAO izvajal v letih 2024 in 2025.

Tabela 2: Načrtovani zneski, potrebni za izvedbo nalog javne službe v okviru projektov in ukrepa Načrta razvojnih programov za leto 2024 ter viri financiranja.

št. projekta/ukrepa v proračunu	naziv projekta/ukrepa	Sredstva državnega proračuna	Namenski prihodek državnega proračuna (sredstva Sklada NEK)	Plačila za IRAO po ceniku	Plačila iz EU projekta EURAD-2
(2570) 2111-11-0075	Projekt odlagališče NSRAO	5.100.000,00	41.915.751,00	0,00	0,00
(2570) 2430-21-3350	Projekt Načrt vlaganj ARAO v osnovna sredstva 2023-2027	121.447,00	0,00	0,00	0,00
(2570) 2430-17-0014	Ukrep Agencija za radioaktivne odpadke	1.580.000,00	0,00	0,00	0,00
Drugi viri				50.000,00	2.000,00
Skupaj		6.801.447,00	41.915.751,00	50.000,00	2.000,00

Tabela 3: Načrtovani zneski, potrebni za izvedbo nalog javne službe v okviru projektov in ukrepa Načrta razvojnih programov za leto 2025 ter viri financiranja.

št. projekta/ukrepa v proračunu	naziv projekta/ukrepa	Sredstva državnega proračuna	Namenski prihodek državnega proračuna (sredstva Sklada NEK)	Plačila za IRAO po ceniku	Plačila iz EU projekta EURAD-2
(2570) 2111-11-0075	Projekt odlagališče NSRAO	5.100.000,00	48.608.892,00	0,00	0,00
(2570) 2430-21-3350	Projekt Načrt vlaganj ARAO v osnovna sredstva 2023-2027	47.450,00	0,00	0,00	0,00
(2570) 2430-17-0014	Ukrep Agencija za radioaktivne odpadke	1.580.000,00	0,00	0,00	0,00
Drugi viri				50.000,00	6.000,00
Skupaj		6.727.450,00	48.608.892,00	50.000,00	6.000,00